

ZYGMUNT SKÓRZYŃSKI

SPOŁECZNY ZASIĘG KINA
/wśród mieszkańców miast/

S p i s t r e ś c i

METODA I CEL BADANIA	1
POPULARNOŚĆ KINA A POPULARNOŚĆ INNYCH ROZRYWEK	2
STRUKTURA SPOŁECZNA WIDOWNI KINOWEJ W MIASTACH	4
CZYNNIKI UTRUDNIAJĄCE BYWANIE W KINIE	15
ZAKOŃCZENIE	19

W a r s z a w a
O B O P
1 9 6 2

METODA I CEL BADANIA

Celem ankiety "Zajęcia czasu wolnego" zrealizowanej przez OBOP w połowie 1961 r. było zebranie informacji o typowych sposobach i formach spędzania czasu wolnego oraz o typowych, niezaspokojonych lub niedostatecznie zaspokojonych potrzebach, związanych ze spędzeniem czasu wolnego przez ludność miast w Polsce. Ponadto do zadań badania należało ogólne rozpoznanie zakresu oddziaływania i funkcji społecznych instytucji służących potrzebom czasu wolnego. VI 1960

W oparciu o ten poznany układ zaspokojonych i niezaspokojonych potrzeb społecznych związanych ze spędzaniem czasu wolnego oraz o poznane funkcje i zasięg społeczny instytucji służących tym potrzebom, autor badania spróbował określić czynniki kształtujące wśród ludności miejskiej, kulturę spędzania czasu wolnego.

W niniejszym sprawozdaniu omówiony zostanie tylko niewielki fragment wyników badania - zagadnienie społecznego zasięgu kina. Problem ten jest szczególnie ważny, gdyż kino dzięki swej powszechności, odgrywa we współczesnej kulturze masowej wielką rolę wychowawczą, artystyczną, rozrywkową i propagandową.

Analizę społecznego zasięgu kina wśród ludności miast w Polsce rozpoczniemy od przedstawienia stopnia popularności kina na tle popularności innych rozrywek o charakterze widowiskowym.

Kolejno będziemy następnie omawiać stopień popularności kina w wyróżnionych grupach społeczno - zawodowych oraz przeprowadzimy analizę frekwencji kinowej w zależności od cech demograficznych.

Na zakończenie przeprowadzimy strukturalną analizę grupy osób narzekających na zbyt rzadki kontakt z kinem. Łącznie z analizą aktualnej frekwencji kinowej pozwoli nam to na wskazanie najważniejszych czynników decydujących o popularności kina.

Ankieta "Zajęcia czasu wolnego ludności miejskiej" zrealizowana została za pośrednictwem ogólnopolskiej sieci miejskich ankietów OBOP. Badania wykonano w oparciu o próbę 2000 osób reprezentatywną dla zbiorowości dorosłych mieszkańców miast w Polsce. Próba została zrealizowana w 93,8 %.

POPULARNOŚĆ KINA A POPULARNOŚĆ INNYCH ROZRYWEK

Charakterystykę społecznego zasięgu kina rozpoczniemy od porównania stopnia popularności kina ze stopniem popularności innych rozrywek o charakterze widowiskowym.

Uzeregujmy kolejno, wymieniane w ankiecie rozrywki wg odsetka odpowiadających, którzy z nich korzystają^{x/}.

oglądanie filmów w kinie	92,2 %
" przedstawień w teatrze lub w operze	71,0 %
" rozrywkowych imprez estradowych, występów operetkowych, rewiowych itp.	68,9 %
" zawodów sportowych	55,5 %
publiczne słuchanie koncertów	37,7 %

Powyższe zestawienie nie pozwala nie jeszcze sądzić o stopniu popularności poszczególnych rozrywek wśród mieszkańców miast w Polsce. Do zobrazowania stopnia ich popularności w sposób bardziej precyzyjny, przyczynić się może więc dokładniejsza analiza danych:

Częstość korzystania z rozrywek	Odsetek uczestniczących				
	do kina	do teatru	do operetki, rewii, na imprezy estradowe	na zawody sportowe	na koncerty
N = 100,0%	1725	1328	1291	1040	708
nigdy	6,5	24,9	26,5	40,4	57,1
raz lub dwa na rok	6,4	28,5	23,6	13,3	19,7
raz na parę miesięcy	16,7	24,8	26,9	12,7	10,7
raz na parę tygodni lub częściej	68,8	17,5	18,3	29,4	7,4
brak danych	1,6	4,3	4,7	4,2	5,1

x/ Przyjęto tutaj jako kryterium kontaktu z daną instytucją uczestniczenie do niej przynajmniej raz na rok.

Analiza powyższego zestawienia pozwala stwierdzić:

1. Kino cieszy się niewątpliwie największą popularnością wśród badanych osób. Przeszło 2/3 odpowiadających uczęszcza do kina nie rzadziej niż raz na parę tygodni.

2. Miejsce następne na skali preferencji zajmują imprezy sportowe, które ogląda przynajmniej raz na parę tygodni lub częściej prawie 1/3 badanych /29,4 %/, a co najmniej raz na parę miesięcy przeszło 40 % ogółu odpowiadających.

3. Wskaźnik uczęszczających raz na parę miesięcy, na imprezy estradowe, do operetki, do różnych teatrzyków, kabaretów itp. oraz na przedstawienia teatralne i operowe również kształtuje się na poziomie około 40 % /odpowiednio 45 % i 42 %/. Obie te instytucje zajmują jednak dopiero trzecie /"lekka muza"/ i czwarte /teatr/ miejsce, ponieważ częściej niż raz na parę miesięcy odwiedza te instytucje zaledwie około 18 %, a więc mniej niż 1/5 badanych.

4. Ostatnią pozycję wśród porównywanych tutaj sposobów spędzania czasu wolnego zajmuje uczęszczanie na koncerty /18 % uczęszczających raz na parę miesięcy lub częściej, a 38 % uczęszczających co najmniej raz na rok/.

Zobaczmy teraz jak przedstawia się popularność omawianych powyżej rozrywek mierzona odsetkami respondentów skarżących się, że korzystają z nich za rzadko.

Oto odpowiednie wskaźniki:

teatr, opera	42,7 %
kino	41,4 %
imprezy estradowe	40,4 %
koncerty	18,0 %
zawody sportowe	15,6 %

Na podstawie powyższego zestawienia możemy stwierdzić, że kino, scena i estrada w wysokim stopniu nie zaspakajają obecnych potrzeb społecznych, podczas gdy widownia sportowa i sala koncertowa zaspakajają aktualne potrzeby w znacznie szerszej skali.

Powyższe rozważania upoważniają nas do stwierdzenia, że spośród wszystkich porównywanych tutaj instytucji, kino cieszy się największą popularnością.

STRUKTURA SPOŁECZNA WIDOWNI KINOWEJ W MIASTACH

Popularność kina w różnych grupach społeczno - zawodowych

Analizę struktury społecznej widowni kinowej rozpoczniemy od ustalenia popularności kina w poszczególnych grupach społeczno - zawodowych. Pozwoli to nam w następnych częściach opracowania przeprowadzić szczegółową analizę nasilenia frekwencji kinowej w poszczególnych grupach społeczno - zawodowych w zależności od cech demograficznych badanych osób. Oto zestawienie stopnia frekwencji kinowej w poszczególnych grupach społeczno - zawodowych.

Częstość oglądania filmów w kinie	Kategorie społeczno - zawodowe							
	Ogółem	robotn. nie-wykw.	robotn. wykw.	rze-mieśl-nicy i kupcy	prac. umysł. bez wyższ. wyksz.	prac. umysł. z wyższ. wyksz.	gospo-dynie domowe x/	inni
N=100 %	1877	198	509	100	427	133	367	128
nigdy	6,5	13,0	5,5	9,0	4,4	6,8	6,8	4,7
raz lub kilka razy w roku	23,3	29,7	28,4	25,0	21,6	15,1	23,7	10,1
raz na parę tygodni	34,5	25,0	38,6	35,0	36,3	47,4	35,2	38,2
raz na tydzień lub częściej	34,1	26,6	27,2	31,0	37,2	30,7	33,0	45,9
brak danych	1,6	5,7	0,3	-	0,5	-	1,3	1,1

Nie analizując bliżej niejednorodnej kategorii "inni", które blisko w 50 % uczęszcza do kina przynajmniej raz na tydzień, o frekwencji pozostałych kategorii społecznych stwierdzić możemy:

x/ Kobiety nie pracujące zawodowo - zajmujące się prowadzeniem gospodarstwa domowego.

1. Najwięcej osób uczęszczających do kina przynajmniej raz na tydzień lub częściej, jest wśród pracowników umysłowych bez wyższego wykształcenia. Różnice między pozostałymi kategoriami społecznymi są zbyt małe i nie można na tej podstawie wyciągać poprawnych wniosków o niejednakowym zasięgu kina w tych grupach.

2. Najwięcej osób, które do kina chodzą raz na parę tygodni, spotykamy w grupie pracowników umysłowych bez wyższego wykształcenia, a najmniej w grupie robotników niewykwalifikowanych.

3. Osób, które nigdy nie chodzą do kina, najwięcej jest w grupie robotników niewykwalifikowanych, a najmniej wśród pracowników umysłowych bez wyższego wykształcenia.

Przyjmijmy umownie, że widzów, którzy uczęszczają do kina raz na parę tygodni oraz raz na tydzień lub częściej, uznamy za "stałych" bywalców kinowych.

Możemy teraz wyodrębnić kategorie społeczno - zawodowe /pomijając kategorie gospodyń domowych i "innych"/ uszeregować wg odsetka "stale" uczęszczających do kina.

pracownicy umysłowi z wyższym wyksz.	78,1 %
pracownicy umysłowi bez wyższego wyksz.	73,5 %
rzemieślnicy i kupcy	66,0 %
robotnicy wykwalifikowani	65,8 %
robotnicy niewykwalifikowani	53,6 %

A oto odsetki "stale" uczęszczających do kina w pozostałych dwu grupach /w tym grupa kobiet nie pracujących zawodowo - jedyna jednoznacznie wyodrębniona wśród zawodowo biernych/:

inni /w tym przede wszystkim uczniowie i studenci/	84,1 %
gospodynie domowe	67,3 %

Widzimy więc, że w uszeregowanych w ten sposób kategoriach społecznych stopniowo maleje odsetek "stale" uczęszczających do kina, w szeregu tym końcową pozycję zajmują robotnicy niewykwalifikowani, a pierwszą pracownicy umysłowi z wyższym wykształceniem oraz uczący się młodzi ludzie w wieku powyżej 18 lat, stanowiący 3/4 grupy badanych objętych kategorią "inni".

Ostatecznie możemy więc stwierdzić, że najczęściej chodzą do kina pracownicy umysłowi, bez wyższego wykształcenia, a najwięcej osób "stale" bywających w kinie jest wśród pracowników umysłowych z wyższym wykształceniem. Następne miejsce pod względem popularności kina zajmuje grupa niepracujących zarobkowo kobiet i grupa robotników wykwalifikowanych. Zdecydowanie najrzadziej uczęszczają do kina robotnicy niewykwalifikowani.

Spróbujemy teraz zestawić, dla każdej z wyróżnionych grup, odsetki osób uczęszczających stale do kina, z odsetkami osób, które - według własnej opinii - bywają w kinie "zbyt rzadko".

Kategorie społeczno-zawodowe	za rzadko chodzą do kina %	"stale"uczęszczają do kina %
rzemieślnicy i kupcy	46,6	66,0
gospodynie domowe	45,2	67,3
robotnicy niewykw.	43,2	53,6
robotnicy wykw.	42,0	65,8
prac. umysł. bez wyższego wykształcenia	36,8	73,5
prac. umysł. z wyższym wykształceniem	34,6	78,1

Zestawienie powyższe pozwala stwierdzić, że robotnicy i gospodynie domowe, częściej niż pracownicy umysłowi, odczuwają brak kina. Jednocześnie ludzie z tych środowisk bywają w kinie stosunkowo rzadziej /odsetek "stałych" widzów w tych grupach społecznych z wyjątkiem robotników niewykwalifikowanych, wynosi 66 - 67 %/. Pracownicy umysłowi, którzy należą do częstych bywalców kinowych /73 - 78 % stałych widzów/, narzekają na brak kina znacznie rzadziej.

Wydaje się to świadczyć o stosunkowo wyrównanej popularności kina w poszczególnych środowiskach społecznych, przy czym ten stosunkowo wyrównany poziom potrzeb kinowych /zaspakajanych jednak w różnych środowiskach w niejednakowym stopniu/ nie obejmuje grupy robotników niewykwalifikowanych.

Charakterystykę zależności frekwencji kinowej od cech demograficznych rozpoczniemy od postawienia pytania czy i w jakiej mierze częstość chodzenia do kina uzależniona jest od płci.

Frekwencja kinowa a płeć badanych osób

Częstość oglądania filmów w kinie	P ł e ć		Ogółem
	mężczyźni	kobiety	
N = 100 %	992	885	1877
nigdy	7,0	6,0	6,5
raz lub kilka razy w roku	22,2	24,2	23,2
raz na parę tygodni	35,3	34,1	34,7
raz na tydzień lub częściej	33,9	34,4	34,1
brak danych	1,6	1,3	1,5

Na podstawie powyższego zestawienia możemy stwierdzić, że mężczyźni i kobiety, chodzą do kina w tym samym stopniu.

Zobaczmy jednak, czy i w poszczególnych kategoriach społeczno-zawodowych, wziętych z osobna, mężczyźni i kobiety chodzą do kina równie często. Analizą obejmimy grupę osób, które uznaliśmy za "stałych" bywalców kinowych, tzn. osoby, które uczęszczają do kina przynajmniej raz na parę tygodni.

Płeć	Ogółem		Osoby "stale" uczęszczające do kina wg kategorii społeczno - zawodowych									
	N=100%	%	robotnicy niewykw.		robotnicy wykw.		prac. umysł. bez wyż. wyksz.		prac. umysł. z wyż. wyksz.		gospodynie domowe	
			N=100%	%	N=100%	%	N=100%	%	N=100%	%	N=100%	%
mężczyźni	992	68,9	103	68,7	381	66,6	255	72,5	102	76,5	-	-
kobiety	885	68,6	89	51,2	128	62,5	172	73,3	31	83,9	365	67,1

Powyższa tabela pozwala nam stwierdzić co następuje:

1. W grupie robotników niewykwalifikowanych znacznie częściej chodzą do kina mężczyźni niż kobiety.
2. Wśród pracowników umysłowych z wyższym wykształceniem częściej do kina chodzą kobiety niż mężczyźni.
3. W pozostałych kategoriach społecznych różnice między frekwencją mężczyzn i kobiet są nieistotne.

Okazuje się więc, że płeć może wpływać na częstość chodzenia do kina. Grupa robotników niewykwalifikowanych "najniższa" w hierarchii zawodowej, uprzywilejowuje mężczyzn, a w grupie pracowników umysłowych z wyższym wykształceniem uprzywilejowane są kobiety - stąd w całej badanej zbiorowości płeć pozornie nie wpływa na częstość chodzenia do kina.

Frekwencja kinowa a wiek

Z kolei rozpatrzmy, w jakim stopniu na częstość chodzenia do kina wpływa wiek badanych osób.

Częstość oglądania filmów w kinie	W i e k				Ogółem
	18 - 24 lat	25 - 40 lat	41 i więcej lat	brak danych	
N= 100 %	309	⁶⁶⁵ 888	665	15	1877
nigdy	0,3	¹³³⁵ 3,7	13,1	6,7	6,5
raz lub kilka razy w roku	9,1	21,5	32,0	13,3	23,2
raz na parę tygodni	31,4	37,2	32,3	60,0	34,7
raz na tydzień lub częściej	58,9	36,3	20,0	20,0	34,1
brak danych	0,3	1,3	2,6	-	1,5

Zestawienie powyższe wskazuje na tendencję łatwą do przewidzenia: im odpowiadający jest młodszy, tym częściej chodzi do kina.

Widać to najwyraźniej, gdy zestawimy ze sobą najmłodszą i najstarszą wiekiem grupę: wśród osób w wieku 18 - 24 lat do kina nie chodzi tylko 0,3 % odpowiadających, a wśród osób powyżej 40 lat, nie chodzi do kina 13,1 % odpowiadających. Raz na tydzień lub częściej chodzi do kina aż 58,9 % w wieku 18 - 24 lat, a tylko 20 % osób z najstarszej grupy wieku.

Zobaczmy teraz, w jaki sposób wiek wpływa na odsetek "stałych" widzów kinowych w poszczególnych grupach społeczno - zawodowych:

Wiek	Ogółem		Osoby "stale" uczęszczające do kina wg kategorii społeczno - zawodowych									
	N=100%	%	robotnicy niewykw.		robotnicy wykw.		prac.umysł. bez wyż. wyksz.		prac.umysł. z wyż. wyksz.		gospodynie domowe	
			N=100%	%	N=100%	%	N=100%	%	N=100%	%	N=100%	%
18-24 lat	309	90,3	29	82,7	98	91,6	56	81,7	8	87,4	18	81,9
25-40 lat	888	73,4	87	65,5	233	71,5	208	75,9	83	79,5	211	71,5
41 i więcej lat	665	52,3	75	30,6	176	41,4	162	64,8	42	73,8	130	56,1

Z powyższej tabeli możemy wyciągnąć następujące wnioski:

1. W poszczególnych kategoriach społeczno - zawodowych zależność jest taka sama, jak w całej zbiorowości: im badany jest młodszy, tym częściej chodzi do kina.

2. Im dana grupa społeczna - zawodowa znajduje się "niżej" w hierarchii zawodowej, tym różnica nasilenia frekwencji kinowej między najmłodszą i najstarszą kategorią wieku jest większa. Rozpiętość między najliczniej uczęszczającą do kina grupą ludzi w wieku od 18 - 24 lat, a najrzadziej uczęszczającą do kina grupą ludzi powyżej 40 lat, wynosi wśród robotników niewykwalifikowanych 52 %, wśród robotników wykwalifikowanych 50 %, wśród rzemieślników 48 %, wśród gospodyń domowych 33 %, wśród pracowników umysłowych bez wyższego wykształcenia 21 % i wśród pracowników umysłowych z wyższym wykształceniem - 13 %.

Frekwencja kinowa a stan cywilny i sytuacja rodzinna

Frekwencja kinowa wykazuje silny związek ze stanem cywilnym badanych osób. Osoby w stanie wolnym chodzą do kina znacznie częściej, niż osoby w stanie małżeńskim.

Częstość oglądania filmów w kinie	Stan cywilny			Ogółem
	małżeński	wolny	brak danych	
N = 100 %	1266	596	15	1877
nigdy	8,0	3,5	6,7	6,5
raz lub kilka razy w roku	25,5	17,6	20,0	23,8
raz na parę tygodni	36,6	31,2	33,3	34,5
raz na tydzień lub częściej	27,9	46,1	40,0	34,1
brak danych	2,0	1,6	-	1,5

Można też przypuszczać, że osoby bezdzietne chodzą do kina znacznie częściej niż osoby obciążone licznymi rodzinami. Zagadnienie to ilustruje niżej podana tabela.

Częstość oglądania filmów w kinie	Liczba dzieci			Ogółem
	brak dzieci	1 - 2 dzieci	3 i więcej dzieci	
N = 100 %	658	790	429	1877
nigdy	5,0	5,4	10,7	6,5
raz lub kilka razy w roku	13,6	26,1	32,2	23,3
raz na parę tygodni	32,2	37,8	33,0	34,5
raz na tydzień lub częściej	47,8	29,2	22,1	34,1
brak danych	1,4	1,5	2,0	1,6

Analiza powyższej tabeli potwierdza nasze przypuszczenie. Osoby obciążone znaczną liczbą dzieci chodzą do kina znacznie rzadziej od osób bezdzietnych.

Zobaczmy teraz w jakim stopniu liczba dzieci wpływa na wysokość odsetka "stałych" bywalców kinowych w poszczególnych kategoriach społeczno - zawodowych:

Liczba dzieci	Ogółem		Osoby "stałe" uczęszczające do kina wg kategorii społeczno - zawodowych									
	N = 100%	%	robotnicy nie-wykw.		robotnicy wykw.		prac.umysł. bez wyż. wyksz.		prac.umysł. z wyż. wyksz.		gospodynie domowe	
			N = 100%	%	N = 100%	%	N = 100%	%	N = 100%	%	N = 100%	%
brak dzieci	658	79,6	65	67,7	177	78,5	159	83,1	50	78,0	58	72,4
1-2 dzieci	790	67,2	69	58,0	203	61,4	197	67,0	66	76,8	186	78,0
3 i więcej dzieci	429	55,0	58	32,7	129	55,2	71	63,4	17	76,5	123	57,7

Liczba dzieci ma więc duży wpływ na spadek frekwencji kinowej w obu grupach robotników, oraz w środowisku pracowników umysłowych bez wyższego wykształcenia. W grupie pracowników umysłowych z wyższymi studiami, posiadanie licznej rodziny nie wpływa na częstość chodzenia do kina.

Frekwencja kinowa a wykształcenie

Zobaczmy teraz, czy poziom wykształcenia badanych osób ma wpływ na częstość bywania w kinie.

Częstość oglądania filmów w kinie	W y k s z t a ł c e n i e					
	podstawowe nieukończone	podstawowe ukończone i zasadnicza szkoła zawodowa	średnie ukończone i nieukończone	wyższe ukończone lub nieukończone	brak danych	Ogółem
N = 100 %	199	741	1667	266	4	1877
nigdy	14,1	8,0	3,9	3,4	-	6,5
raz lub kilka razy w roku	38,2	26,3	18,3	15,4	-	23,2
raz na parę tygodni	23,6	31,5	36,5	47,4	25,0	34,7
raz na tydzień lub częściej	21,1	32,2	40,5	32,6	50,0	34,1
brak danych	3,0	2,0	0,8	1,2	25,0	1,5

Powyższe zestawienie pozwala nam stwierdzić, że wraz z wyższym wykształceniem spada odsetek osób, które do kina nigdy nie chodzą, lub chodzą bardzo rzadko. Najczęściej, natomiast chodzą do kina osoby z wykształceniem średnim.

Frekwencja kinowa a miejsce zamieszkania

Pozostaje wreszcie zastanowić się, w jakim stopniu na częstość chodzenia do kina wpływa wielkość miejscowości, w której badane osoby mieszkają.

Częstość oglądania filmów w kinie	Miejsce zamieszkania				Ogółem
	miasto do 20 tys. mieszk.	miasto do 20 - 100 tys. mieszk.	miasto ponad 100 tys. mieszk.	brak danych	
N = 100 %	574	444	886	3	1877
nigdy	5,6	6,3	7,2	-	6,5
raz lub kilka razy w roku	18,1	21,5	27,2	-	23,2
raz na parę tygodni	30,8	35,4	37,0	33,3	34,7
raz na tydzień lub częściej	42,2	34,6	28,4	66,7	34,1
brak danych	3,3	2,2	0,2	-	1,5

Na podstawie powyższej tabeli możemy stwierdzić:

1. Stosunkowo najwięcej widzów, którzy chodzą do kina raz na tydzień lub częściej, mieszka w małych miastach do 20 tys. mieszkańców, a najmniej w miastach liczących ponad 100 tys. mieszkańców.

2. Widzów, którzy chodzą do kina raz na parę tygodni, najwięcej jest wśród mieszkańców miast dużych, a najmniej wśród mieszkańców miast małych.

3. Osób, które do kina albo nigdy nie chodzą, albo chodzą tylko parę razy w roku, stosunkowo najmniej mieszka w miastach małych.

Zobaczmy teraz, w jaki sposób różnicuje się liczba "stałych" bywalców kinowych w poszczególnych grupach społeczno - zawodowych w zależności od typu miejscowości.

Miejsce zamieszkania	Ogółem		Osoby "stale" uczęszczające do kina wg kategorii społeczno - zawodowych									
	N=100%	%	robotnicy niewykw.		robotnicy wykw.		prac. umysł. bez wyż. wyksz.		prac. umysł. z wyż. wyksz.		gospodynie domowe	
			N=100%	%	N=100%	%	N=100%	%	N=100%	%	N=100%	%
miasto do 20 tys. mieszk.	572	73,1	73	54,7	151	71,5	135	77,1	23	86,9	138	71,0
miasto 20-100 tys. mieszk.	445	65,6	43	62,8	127	67,7	107	76,6	33	69,7	82	63,4
miasto ponad 100 tys. mieszk.	857	65,3	76	46,8	231	60,5	184	63,6	77	79,2	146	65,7

We wszystkich badanych grupach społeczno - zawodowych /z wyjątkiem grupy robotników niewykwalifikowanych/ stosunkowo najwięcej osób regularnie chodzących do kina mieszka w małych miastach i miasteczkach.

Wśród robotników i pracowników umysłowych bez wyższego wykształcenia najmniej osób "stale" chodzących do kina spotykamy wśród mieszkańców umysłowych z wyższym wykształceniem i wśród gospodyń domowych najmniej "stałych" bywalców kinowych mieszka w miastach średniej wielkości.

CZYNNIKI UTRUDNIAJĄCE BYWANIE W KINIE

Do pełnej analizy problemu społecznego zasięgu kina niezbędne jest nie tylko poznanie stopnia zaspokojenia potrzeb kinowych, ale również poznanie "głodu" filmowego.

Zajmiemy się więc analizą wypowiedzi tych osób z poszczególnych grup społeczno - zawodowych, które narzekają na zbyt rzadkie uczęszczanie do kina. Pozwoli to nam na poznanie czynników, które w poszczególnych środowiskach utrudniają częstszy kontakt z kinem.

Niezaspokojone potrzeby kinowe a płeć

Płeć	Ogółem		Osoby twierdzące, że zbyt rzadko uczęszczają do kina wg kategorii społeczno - zawodowych									
	N=100%	%	robotnicy niewykw.		robotnicy wykw.		prac. umysł. bez wyż. wyksz.		prac. umysł. z wyż. wyksz.		gospodynie domowe	
			N=100%	%	N=100%	%	N=100%	%	N=100%	%	N=100%	%
mężczyźni	992	41,4	103	38,8	381	41,5	255	36,5	102	34,3	-	-
kobiety	885	43,8	89	46,1	128	44,5	172	37,8	31	38,7	365	50,2

Powyższe zestawienie pozwala nam twierdzić, że:

1. W grupie robotników niewykwalifikowanych na zbyt rzadkie uczęszczanie do kina narzekają dużo częściej kobiety niż mężczyźni. Jest to zrozumiałe, gdyż kobiety z tego środowiska chodzą do kina dużo rzadziej niż mężczyźni.

2. W grupie pracowników umysłowych z wyższym wykształceniem, kobiety, mimo że stanowią większość inteligentnej widowni kinowej, częściej narzekają na zbyt rzadkie uczęszczanie do kina. Może to świadczyć o większej dla kobiet niż dla mężczyzn atrakcyjności filmu w spędzaniu czasu wolnego. Różnice te jednak są niewielkie.

3. W pozostałych kategoriach społeczno - zawodowych kobiety i mężczyźni odczuwają brak kina w tym samym stopniu.

Niezaspokojone potrzeby kinowe a wiek

Wiek	Ogółem		Osoby twierdzące, że zbyt rzadko uczęszczają do kina wg kategorii społeczno - zawodowych									
	N= 100%	%	robotnicy nie-wykw.		robotnicy wykw.		prac.umysł. bez wyż. wyksz.		prac.umysł. z wyż. wyksz.		gospodynie domowe	
			N= 100%	%	N= 100%	%	N= 100%	%	N= 100%	%	N= 100%	%
18-24 lat	309	41,4	29	41,3	98	38,8	50	33,9	8	50,0	18	44,4
25-40 lat	888	44,3	87	48,4	233	45,0	208	41,8	83	34,9	211	46,9
41 i więcej lat	665	37,3	75	38,6	176	39,2	162	32,1	42	30,9	130	41,5

Na zbyt rzadkie oglądanie filmów we wszystkich grupach społeczno - zawodowych najczęściej narzekają osoby w wieku 25 - 40 lat. Brak kina w najmniejszym stopniu odczuwają osoby najstarsze, mimo że w porównaniu z osobami młodszymi dużo rzadziej chodzą do kina. Możemy więc stwierdzić, że kino cieszy się o wiele większą popularnością wśród ludzi młodszych, niż wśród ludzi starszych.

Niezaspokojone potrzeby kinowe a stan cywilny

Stan cywilny	Ogółem		Osoby twierdzące, że zbyt rzadko uczęszczają do kina wg kategorii społeczno - zawodowych									
	N=100%	%	robotnicy niewykw.		robotnicy wykw.		prac.umysł. bez wyż. wyksz.		prac.umysł. z wyż. wyksz.		gospodynie domowe	
			N=100%	%	N=100%	%	N=100%	%	N=100%	%	N=100%	%
wolny	596	35,7	70	42,8	159	35,8	129	28,7	39	20,5	46	39,1
małżeński	1266	44,3	118	44,1	346	45,3	297	40,7	93	40,8	316	45,8

Jak widzimy we wszystkich kategoriach społeczno - zawodowych częściej chcą chodzić do kina osoby w stanie małżeńskim niż osoby w stanie wolnym.

Niezaspokojone potrzeby kinowe a liczba dzieci

Liczba dzieci	Ogółem		Osoby twierdzące, że zbyt rzadko uczęszczają do kina wg kategorii społeczno - zawodowych									
	N=100%	%	robotnicy niewykw.		robotnicy wykw.		prac.umysł. bez wyż. wyksz.		prac.umysł. z wyż. wyksz.		gospodynie domowe	
			N=100%	%	N=100%	%	N=100%	%	N=100%	%	N=100%	%
brak danych	658	35,8	65	18,5	177	26,5	159	22,6	50	18,0	58	31,1
1-2 dzieci	790	41,7	69	36,2	203	34,5	197	31,4	66	30,2	186	31,3
3 i więcej dzieci	429	49,4	58	49,6	129	36,4	91	33,8	17	41,2	123	43,1

We wszystkich grupach społeczno - zawodowych najczęściej na zbyt rzadkie oglądanie filmów narzekają osoby wielodzietne, które obecnie dużo rzadziej od osób bezdzietnych chodzą do kina.

Niezaspokojone potrzeby kinowe a miejsce zamieszkania

Miejsce zamieszkania	Ogółem		Osoby twierdzące, że zbyt rzadko uczęszczają do kina wg kategorii społeczno - zawodowych									
	N=100%	%	robotnicy niewykw.		robotnicy wykw.		prac. umysł. bez wyż. wyksz.		prac. umysł. z wyż. wyksz.		gospodynie domowe	
			N=100%	%	N=100%	%	N=100%	%	N=100%	%	N=100%	%
miasto do 20 tys. mieszkańców	572	35,5	73	39,7	151	30,5	135	23,0	23	39,1	138	44,9
miasto 20-100 tys. mieszkańców	445	40,7	49	39,5	127	44,1	107	38,3	33	48,4	82	41,5
miasto ponad 100 tys. mieszkańców	857	45,8	76	48,7	231	47,6	184	46,7	77	29,9	146	47,9

We wszystkich kategoriach społeczno - zawodowych /z wyjątkiem grupy pracowników umysłowych z wyższym wykształceniem/, na zbyt rzadki kontakt z kinem, najczęściej narzekają osoby zamieszkałe w największych miastach - które obecnie najrzadziej chodzą do kina.

Z A K O Ń C Z E N I E

Na zakończenie porównamy ze sobą informacje, jakie uzyskaliśmy w wyniku analizy zaspokojonych, oraz niezaspokojonych potrzeb kinowych. Pozwoli to nam wskazać czynniki kształtujące ogólną popularność kina wśród mieszkańców miast w Polsce.

Na zbyt rzadkie oglądanie filmów we wszystkich środowiskach społecznych skarżą się te kategorie badanych osób, które aktualnie charakteryzują się najniższą frekwencją kinową. Częściej więc, choć chodzić do kina /a rzadziej do kina chodzą rzeczywiście/ osoby będące w stanie małżeńskim, posiadające większą liczbę dzieci oraz osoby mieszkające w dużych miastach. Jedynym wyjątkiem są osoby z najstarszej kategorii wieku, które - mimo że do kina chodzą najrzadziej, w najmniejszym stopniu skarżą się na zbyt rzadkie uczęszczanie do kina.

Ludzie młodzi, samotni i bezdzietni, którzy we wszystkich kategoriach społeczno - zawodowych najczęściej chodzą do kina, narzekają o wiele rzadziej na niedostatecznie częste oglądanie filmów w kinie.

Widzimy więc, że popularność kina jest w zasadzie w niewielkim stopniu zależna od cech demograficznych i warunków bytowych badanych osób. Czynniki te jedynie utrudniają zaspokojenie potrzeb kinowych, nie wpływając jednak w dużym stopniu na nasilenie potrzeb.

Możemy więc stwierdzić, że frekwencja kinowa w poszczególnych środowiskach społecznych nie jest w pełni wyrazem popularności kina w tych środowiskach. Analiza statystyczna odpowiedzi osób deklarujących niezaspokojenie swych potrzeb kinowych wykazuje, że na ogół niższa frekwencja jest wynikiem nie tylko mniej rozwiniętych potrzeb /rola wykształcenia/, ale również wynikiem sytuacji osobistej, utrudniającej korzystanie z rozrywek kulturalnych.